

Växtförädlarrättslag (1997:306)

Svensk författningssamling 1997:306

t.o.m. SFS 2016:215

SFS nr: 1997:306

Departement/myndighet: Justitiedepartementet L3

Utfärdad: 1997-05-29

Ändrad: t.o.m. SFS 2016:215

Ändringsregister: [SFSR \(Lagrummet\)](#)

Källa: Regeringskansliet / Lagrummet.se

Innehåll:

- [1 kap. Förvärv av växtförädlarrätt](#)
- [2 kap. Växtförädlarrättens omfattning](#)
- [3 kap. Villkor för registrering](#)
- [4 kap. Sortbenämning](#)
- [5 kap. Ansökningsförfarandet](#)
- [6 kap. Giltighetstid, årsavgifter och efterkontroll](#)
- [7 kap. Licens](#)
- [8 kap. Växtförädlarrättens upphörande m.m.](#)
- [9 kap. Ansvar och ersättningsskyldighet m.m.](#)
- [10 kap. Rättegångsbestämmelser](#)
- [11 kap. Särskilda bestämmelser](#)
- [12 kap. EG-växtförädlarrätt](#)
- [Övergångsbestämmelser](#)

1 kap. Förvärv av växtförädlarrätt

1 § Den som i Sverige har framställt en ny växtsort eller dennes rättsinnehavare kan få ensamrätt att utnyttja växtsorten enligt denna lag (växtförädlarrätt).

Den som utomlands har framställt en ny växtsort eller dennes rättsinnehavare kan få växtförädlarrätt till växtsorten, om framställaren är svensk medborgare eller har hemvist i Sverige.

Växtförädlarrätt kan också förvärfas av

1. den som har framställt en ny växtsort i en främmande stat som är ansluten till den internationella konventionen den 2 december 1961 för skydd av växtförädlingsprodukter eller i en stat som är medlem i en mellanstatlig organisation som i sin tur är ansluten till denna konvention eller av en sådan persons rättsinnehavare, eller

2. den som är medborgare eller har hemvist i en sådan stat och som i annat fall än som anges under 1 har framställt en ny växtsort utomlands eller av en sådan persons rättsinnehavare.

Första-tredje styckena gäller även den som har upptäckt och vidareutvecklat en ny växtsort eller dennes rättsinnehavare.

Växtförädlarrätt förvärfvas genom registrering av växtsorten.

2 § Regeringen får förordna att växtförädlarrätt får förvärfvas även i andra fall än som anges i 1 §, om det är av betydande intresse för svensk folkförsörjning eller för den svenska växtodlingen.

Regeringen får vidare föreskriva om lagens tillämpning med avseende på andra länder under förutsättning av ömsesidighet eller om det följer av ett sådant avtal med en främmande stat eller mellanfolklig organisation som riksdagen har godkänt.

3 § Med växtsort avses i denna lag en samling växter inom en och samma botaniskt systematiska enhet av lägsta kända nivå, om denna samling kan

1. definieras genom kännetecknen som har sitt ursprung i en viss genotyp eller kombination av genotyper,
2. skiljas från varje annan grupp av växter genom åtminstone ett av dessa kännetecknen, och
3. betraktas som en enhet när det gäller dess lämplighet att förökas i oförändrat skick.

2 kap. Växtförädlarrättens omfattning

1 § Växtförädlarrätten omfattar

1. den växtsort som registrerats i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag,
2. samlingar av växter som inte tydligt skiljer sig från den registrerade sorten,
3. växtsorter som är väsentligen avledda från den registrerade sorten, om den registrerade sorten inte i sin tur är väsentligen avledd, och
4. växtsorter som kan framställas endast genom upprepade användningar av den registrerade sorten.

En växtsort skall anses som väsentligen avledd om den

1. till övervägande del har avletts från den ursprungliga sorten, eller från en sort som i sig till övervägande del är avledd från den ursprungliga sorten, och då har bibehållit de väsentliga kännetecknen som är ett resultat av den ursprungliga sortens genotyp eller kombination av genotyper,
2. klart kan särskiljas från den ursprungliga sorten, och
3. bortsett från de skillnader som beror på avledningsförfarandet överensstämmer med den ursprungliga sorten när det gäller de väsentliga kännetecknen som är ett resultat av den ursprungliga sortens genotyp eller kombination av genotyper.

2 § Med de undantag som anges i 3 och 4 §§ innebär växtförädlarrätten att ingen utan samtycke av innehavaren av växtförädlarrätten får utnyttja en växtsort eller en annan samling växter som omfattas av växtförädlarrätten genom att

1. producera eller reproducera förökningsmaterial,

2. bearbeta förökningsmaterial för förökningsändamål,
3. bjuda ut förökningsmaterial till försäljning,
4. sälja eller på något annat sätt tillhandahålla förökningsmaterial,
5. exportera förökningsmaterial från Sverige,
6. importera förökningsmaterial till Sverige, eller
7. lagerhålla förökningsmaterial för något av de ändamål som anges under 1-6.

Om innehavaren av växtförädlarrätten inte har haft någon rimlig möjlighet att göra sin rätt gällande med avseende på visst förökningsmaterial, får ingen utan hans eller hennes samtycke utnyttja växtsorten genom att vidta sådana åtgärder som anges i första stycket 1-7 med skördat material som har framställts med hjälp av detta förökningsmaterial.

3 § Växtförädlarrätten omfattar inte

1. utnyttjande som sker privat och för icke-kommersiella ändamål,
2. utnyttjande för experiment, och
3. utnyttjande för framställning av nya växtsorter.

4 § Växtförädlarrätten omfattar inte utnyttjande av växtmaterial som har bringats i omsättning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet av innehavaren av växtförädlarrätten eller med dennes samtycke.

Första stycket gäller inte utnyttjande som innefattar export av växtmaterial som kan användas för förökningsändamål, om exporten sker till ett främmande land där sorter av växtsläktet eller växtarten i fråga inte kan skyddas och det exporterade materialet inte är avsett för slutlig förbrukning.

5 § Vad som sägs om undantag från ensamrätten i artikel 14 i rådets förordning (EG) nr 2100/94 av den 27 juli 1994 om gemenskapens växtförädlarrätt och i de tillämpningsföreskrifter som har meddelats med stöd av artikeln skall också tillämpas på en växtsort som registrerats enligt denna lag. Vad som i artikeln och tillämpningsföreskrifterna sägs om gemenskapens växtförädlarrätt skall avse växtförädlarrätt enligt denna lag.

3 kap. Villkor för registrering

1 § En växtsort får registreras endast om den är

1. ny,
2. särskiljbar,
3. enhetlig med avseende på dess väsentliga kännetecken och
4. stabil.

2 § En växtsort skall anses som ny, om inte förökningsmaterial eller skördeprodukter av sorten med samtycke från förädlaren eller dennes rättsinnehavare har sålts eller på annat sätt avyttrats till andra i syfte att utnyttja sorten

1. här i landet tidigare än ett år före dagen för registreringsansökan,
2. utomlands tidigare än sex år före dagen för registreringsansökan, när denna gäller träd eller vin, eller

3. utomlands tidigare än fyra år före dagen för registreringsansökan, när denna gäller något annat växtslag än träd eller vin.

3 § En växtsort skall anses som särskiljbar, om den tydligt skiljer sig från andra sorter som är kända vid tidpunkten för registreringsansökan.

En växtsort skall anses som känd, om material av den yrkes- mässigt bjudits ut till försäljning, sålts eller på annat sätt tillhandahållits. Växtsorten skall också anses som känd, om den registrerats för växtförädlarrätt, tagits in i en officiell sortlista, förekommer i en allmänt tillgänglig referenssamling, beskrivits i en allmänt tillgänglig skrift eller på något annat sätt kommit till allmänhetens kännedom.

Även en växtsort som inte har kommit till allmänhetens kännedom skall anses som känd, om en ansökan om ensamrätt eller om intagning i officiell sortlista har gjorts i något land och ansökan senare bifalls.

4 § Vid bedömningen av om en växtsort är enhetlig bortses från de variationer som kan förväntas med hänsyn till särskilda förhållanden vid sortens förökning.

5 § En växtsort skall anses som stabil, om dess väsentliga kännetecken förblir oförändrade efter upprepad förökning eller, när sorten har en särskild förökningscykel, vid slutet av varje sådan cykel.

6 § Om sökanden eller någon från vilken sökanden härleder sin rätt tidigare har ansökt om skydd för en växtsort antingen i någon stat som är ansluten till den internationella konventionen den 2 december 1961 för skydd av växtförädlingsprodukter, eller i någon stat som är ansluten eller något område som är anslutet till avtalet om upprättandet av Världshandelsorganisationen (WTO), och sedan ansöker om registrering av växtsorten här i landet inom tolv månader från dagen för den tidigare ansökan, skall vid tillämpningen av 2-5 §§ den här ingivna ansökan anses gjord samtidigt med den tidigare ansökan, om sökanden yrkar det (prioritet).

Sådan prioritet får även medges från en ansökan om skydd som avser någon annan stat eller något annat område, om motsvarande prioritet från en svensk ansökan om skydd för växtsort medges där den tidigare ansökan gjorts och om den där gällande lagstiftningen i huvudsak stämmer överens med konventionen. Om skydd har sökts i flera stater eller områden, räknas tolv månadersfristen från den dag då den första ansökan om skydd gjordes. *Lag (2000:1159)*.

6 a § En sökande som vill få prioritet enligt 6 § skall

1. begära prioritet samtidigt som ansökan görs,
2. inom tre månader från dagen för ansökan ge in en kopia till Statens jordbruksverk av den tidigare ansökan samt
3. inom fem år från dagen för den tidigare ansökan ge in de ytterligare handlingar och det material till Statens jordbruksverk som behövs för att prioritetsfrågan skall kunna prövas.

Kopian som avses i första stycket 2 skall vara bestyrkt av den myndighet som tog emot den tidigare ansökan.

Om den tidigare ansökan har avslagits eller återkallats, får Statens jordbruksverk bestämma en annan frist än den som sägs i första stycket 3.

Om föreskrifterna i första-tredje styckena inte iakttas, gäller inte rätten till prioritet. *Lag (2005:1216)*.

7 § En växtsort får inte registreras, om den redan är registrerad för gemenskapens växtförädlarrätt enligt rådets förordning (EG) nr 2100/94 av den 27 juli 1994 om gemenskapens växtförädlarrätt.

4 kap. Sortbenämning

1 § En registrerad växtsort skall ha en sortbenämning. Denna skall göra det möjligt att skilja växtsorten från andra sorter.

En sortbenämning får inte godtas, om den

1. består av enbart siffror, såvida det inte är fast praxis att beteckna sorter på det sättet,
2. uppenbarligen är ägnad att vilseleda allmänheten,
3. strider mot lag eller annan författning eller mot allmän ordning eller är ägnad att väcka förargelse,
4. kan förväxlas med en sortbenämning som för en sort inom växtarten eller en näraliggande växtart införts i eller föreslagits för införande i växtsortregistret, ett motsvarande utländskt register eller en annan officiell sortlista eller som används på förökningsmaterial av en sådan sort,
5. kan förväxlas med ett varumärke, ett namn, en firma eller någon annan beteckning för vilken någon annan än sökanden har skydd och som skulle ha utgjort hinder mot att registrera sortbenämningen som varumärke för material av en växtsort eller för varor av liknande slag,
6. kan förväxlas med ett sådant varumärke för material av en växtsort eller för varor av liknande slag för vilket sökanden har skydd.

Regeringen får under förutsättning av ömsesidighet förordna att en sortbenämning som har registrerats eller sökts registrerad i en främmande stat skall registreras i Sverige trots första och andra styckena, om det inte finns synnerliga skäl mot detta.

2 § Den som bjuder ut förökningsmaterial av en registrerad växtsort till försäljning eller på något annat sätt tillhandahåller sådant material skall använda den registrerade sortbenämningen. Detta gäller även sedan skyddstiden har gått ut eller växtförädlarrätten av någon annan anledning har upphört.

En registrerad benämning på en sort eller en med denna för- växlingsbar benämning får inte användas för en annan sort av samma eller närstående växtart eller för material av en sådan sort så länge registreringen av benämningen består.

5 kap. Ansökningsförfarandet

1 § Registrering enligt denna lag sker i det växtsortregister som förs av Statens jordbruksverk.

När en växtsort registreras skall även sortens benämning registreras. *Lag (2005:1216)*.

2 § En ansökan om registrering av en växtsort skall göras skriftligen hos Statens jordbruksverk.

Ansökan skall innehålla

1. en tydlig beskrivning av sorten med särskilt angivande av det eller de kännetecken som skiljer sorten från andra sorter,
2. uppgift om sortens härstamning,
3. förslag till benämning på sorten, och
4. uppgift om förädlarens namn.

Om någon annan än förädlaren söker registrering, skall sökanden styrka sin rätt till sorten.

Till ansökan skall fogas en av sökanden egenhändigt underskriven försäkran på heder och samvete att sorten, såvitt sökanden känner till, inte före den dag då ansökan görs eller enligt 3 kap. 6 § skall anses ha blivit gjord har avyttrats på ett sådant sätt att den enligt 3 kap. 2 § inte skall anses som ny.

I samband med ansökan skall sökanden tillhandahålla växtmaterial av sorten i den mängd som behövs för att prova sorten.

Sökanden skall betala föreskriven ansökningsavgift. *Lag (2005:1216)*.

3 § En ansökan får gälla registrering av endast en växtsort.

4 § Statens jordbruksverk får förelägga en sökande som inte har hemvist i Sverige att för sig ställa ett ombud med behörighet att ta emot delgivning i ärendet och med hemvist här i landet, samt att anmäla ombudet hos verket. Om sökanden inte följer föreläggandet, får delgivning ske genom att handlingen sänds med posten till sökanden under dennes senaste kända adress. Delgivning skall anses ha skett när detta har blivit fullgjort. *Lag (2005:1216)*.

5 § Om sökanden inte har iakttagit vad som är föreskrivet om ansökan eller om det finns något annat hinder för bifall till ansökan, skall sökanden föreläggas att inom viss tid yttra sig eller vidta rättelse.

Om sökanden underlåter att inom förelagd tid ge in yttrande eller vidta rättelse, skall ansökan avskrivas. En upplysning om detta skall tas in i föreläggandet.

6 § Finns det något hinder för bifall till ansökan även efter det att sökanden yttrat sig och har sökanden haft tillfälle att yttra sig över hindret, skall ansökan avslås, om det inte finns anledning att ge sökanden ett nytt föreläggande.

7 § Om någon inför Statens jordbruksverk påstår sig ha bättre rätt till växtsorten än sökanden och saken är oviss, kan verket förelägga honom eller henne att väcka talan vid domstol inom viss tid vid påföljd att påståendet annars lämnas utan avseende vid ansökans fortsatta prövning.

Om en tvist om bättre rätt är inledd vid domstol, kan registreringsansökan förklaras vilande i väntan på att målet slutligt avgörs. *Lag (2016:215)*.

8 § Om någon inför Statens jordbruksverk visar att han eller hon har bättre rätt till växtsorten än sökanden, skall verket på yrkande överföra ansökan på honom eller henne. Den som får ansökan överförd på sig skall betala ny ansökningsavgift.

Om överföring yrkas, får ansökan inte avskrivas, avslås eller bifallas förrän yrkandet slutligt har prövats. *Lag (2005:1216)*.

9 § Om ansökan är fullständig och det inte finns något hinder för registrering, skall Statens jordbruksverk kungöra ansökan för att bereda allmänheten tillfälle att framställa invändningar mot ansökan.

Invändningar skall göras skriftligen hos Statens jordbruksverk inom den tid som verket bestämmer. *Lag (2005:1216)*.

10 § Statens jordbruksverk skall se till att material av växtsorten provas, om inte detta av särskilda skäl är onödigt. Sökanden skall betala föreskriven avgift för utförd provning. *Lag (2005:1216)*.

11 § Sedan tiden för att framställa invändning mot ansökan har gått ut och provning med material av växtsorten har slutförts skall ansökan tas upp till fortsatt provning. Vid denna provning är 4-8 §§ tillämpliga.

Sökanden skall ges tillfälle att yttra sig över framställda invändningar och utförd provning.

12 § Om en ansökan om registrering av en växtsort bifalls och beslutet vinner laga kraft, skall sorten tas in i växtsortregistret och registreringen kungöras.

Avskrivs eller avslås en ansökan som har kungjorts enligt 9 §, skall beslutet kungöras sedan det vunnit laga kraft.

6 kap. Giltighetstid, årsavgifter och efterkontroll

1 § Växtförädlarrätten gäller från den dag då ansökan om registrering bifölls och kan upprätthållas under 25 år räknat från och med den 1 januari året efter det då beslutet om registrering vann laga kraft. I fråga om potatis, träd och vin kan dock växtförädlarrätten upprätthållas under 30 år räknat från samma tidpunkt.

2 § För växtförädlarrätten skall det för varje kalenderår betalas en föreskriven årsavgift. Denna skall betalas från och med året efter det då ansökan om registrering bifölls.

Årsavgiften skall betalas senast första dagen på det kalenderår avgiften avser. Senaste dag för att betala årsavgift för ett år som har börjat innan växtsorten har registrerats eller inom två månader därefter infaller dock först två månader efter dagen för registreringen. Årsavgiften får inte betalas innan registrering har skett och inte heller tidigare än sex månader före det kalenderår som avgiften avser.

Årsavgiften får, med den förhöjning som är föreskriven, betalas inom sex månader efter förfallodagen.

3 § För att kontrollera att en registrerad växtsort är stabil får Statens jordbruksverk förelägga innehavaren av växtförädlarrätten att tillhandahålla verket förökningsmaterial av sorten samt nödvändiga handlingar och upplysningar. *Lag (2005:1216)*.

7 kap. Licens

1 § Har innehavaren av en växtförädlarrätt medgett någon annan rätt att utnyttja en registrerad växtsort (licens), får denne överlåta sin rätt vidare endast om innehavaren har medgett det.

Ingår licensen i en rörelse, får licensen dock överlåtas i samband med överlåtelse av rörelsen eller en del av den, om inte något annat har avtalats. Om licensen överlåts på ett sådant sätt, fortsätter ändå överlåtaren att svara för att licensavtalet fullgörs.

2 § Har växtförädlarrätten övergått på någon annan eller har licens upplåtits eller överlåtits, skall på begäran och mot föreskriven avgift anteckning om detta göras i växtsortregistret. Om det visas att en licens som har antecknats i registret upphört att gälla, skall också detta antecknas.

Första stycket gäller även i fråga om tvångslicenser.

I ett mål eller ärende om växtförädlarrätt anses den som - innehavare av växtförädlarrätten som senast har blivit införd i växtsortregistret i denna egenskap.

3 § Förses inte marknaden med förökningsmaterial av en registrerad växtsort på skäligen villkor och i den omfattning som är motiverad med hänsyn till allmänt intresse och finns det inte någon godtagbar anledning till underlåtenheten, kan den som här i landet vill utnyttja en registrerad växtsort få tvångslicens till detta. En tvångslicens innefattar även rätt att av innehavaren av växtförädlarrätten få förökningsmaterial av sorten i den omfattning som är skälig.

3 a § En innehavare av ett patent på en bioteknisk uppfinning, som inte kan utnyttja den utan att göra intrång i en tidigare registrerad växtförädlarrätt, kan få en tvångslicens att utnyttja den växtsort som skyddas av växtförädlarrätten. En sådan licens meddelas endast om sökanden visar att uppfinningen utgör ett viktigt tekniskt framsteg av betydande ekonomiskt intresse i förhållande till växtsorten.

Om en innehavare av en växtförädlarrätt får en tvångslicens i ett patent, har patenthavaren rätt att på skäligen villkor få en tvångslicens (motlicens) att utnyttja den skyddade växtsorten.

Bestämmelser om möjlighet för en växtförädlare att under vissa förutsättningar få en tvångslicens att utnyttja en patentskyddad uppfinning finns i 46 a § patentlagen (1967:837). *Lag (2004:160)*.

4 § En tvångslicens får endast beviljas den som kan antas ha förutsättningar att utnyttja växtsorten på ett godtagbart sätt och i överensstämmelse med licensen. Sökanden måste också visa att han eller hon utan framgång har vänt sig till innehavaren av växtförädlarrätten för att få ett licensavtal på skäliga villkor.

En tvångslicens hindrar inte innehavaren av växtförädlarrätten att själv utnyttja sorten eller att upplåta licenser. En tvångslicens kan övergå till någon annan endast tillsammans med en rörelse där den utnyttjas eller var avsedd att utnyttjas. För sådana tvångslicenser som avses i 3 a § första stycket gäller dessutom att licensen endast får överlåtas tillsammans med det patent som licensen grundats på. *Lag (2004:160)*.

5 § En tvångslicens meddelas av domstolen, som även bestämmer i vilken omfattning växtsorten får utnyttjas samt fastställer ersättningen och övriga villkor för licensen. När väsentligt ändrade förhållanden motiverar det, kan domstolen på yrkande upphäva licensen eller fastställa nya villkor för den. *Lag (2016:215)*.

8 kap. Växtförädlarrättens upphörande m.m.

1 § Betalas inte årsavgift enligt vad som föreskrivs i 6 kap. 2 §, är växtförädlarrätten förfallen från och med den 1 januari det år för vilket avgift inte betalats. Statens jordbruksverk skall då också avregistrera växtsorten. *Lag (2005:1216)*.

2 § Om innehavaren av växtförädlarrätten skriftligen hos Statens jordbruksverk avstår från växtförädlarrätten, skall verket avregistrera växtsorten.

Om växtförädlarrätten är utmätt, belagd med kvarstad eller tagen i anspråk genom betalningssäkring eller om en tvist om överföring av registreringen pågår, får sorten inte avregistreras på begäran av innehavaren av växtförädlarrätten så länge utmätningen, kvarstaden eller betalningssäkringen består eller tvisten inte blivit slutligt avgjord. *Lag (2005:1216)*.

3 § Domstolen ska på yrkande häva registreringen av en växtsort, om

1. växtsorten på ansökningsdagen eller, om innehavaren av växtförädlarrätten åtnjutit prioritet, på den dag från vilken prioritet har getts inte uppfyllde kravet på nyhet i 3 kap. 2 § eller kravet på särskiljbarhet i 3 kap. 3 §,
2. växtsorten vid den tidpunkt som anges under 1 inte uppfyllde kravet på enhetlighet i 3 kap. 4 § eller kravet på stabilitet i 3 kap. 5 §, såvida sorten har registrerats huvudsakligen på grundval av upplysningar som sökanden tillhandahållit,
3. växtsorten har registrerats i strid med 3 kap. 7 §, eller
4. växtsorten har registrerats för någon som inte var berättigad till det och talan inte har väckts om överföring av registreringen.

En registrering får inte hävas på den grunden att den som fått registreringen har haft rätt till bara en viss andel i växtförädlarrätten. *Lag (2016:215)*.

4 § Har en växtsort registrerats för någon annan än den som är berättigad till det enligt 1 kap. 1 §, skall domstolen på talan av den berättigade överföra registreringen på honom eller henne. Talan skall väckas inom den tid som anges i 5 §.

5 § Talan enligt 3 § första stycket 4 som grundas på att en växtsort har registrerats för någon annan än den som är berättigad till det får föras endast av den som påstår sig vara berättigad till sorten. Talan skall väckas inom ett år efter det att käranden fått kännedom om registreringen och de övriga omständigheter på vilka talan grundas. Om innehavaren av växtförädlarrätten var i god tro när sorten registrerades eller när växtförädlarrätten övergick på honom eller henne, får talan inte väckas senare än tre år efter registreringen.

I övriga fall får talan enligt 3 § föras av var och en som förorsakas någon nackdel av registreringen och, om det är motiverat från allmän synpunkt, av den myndighet som regeringen bestämmer.

6 § Statens jordbruksverk skall avregistrera en växtsort, om

1. sorten inte längre uppfyller kraven i 3 kap. på enhetlighet och stabilitet, eller
2. innehavaren av växtförädlarrätten inte har följt ett föreläggande enligt 6 kap. 3 § och underlåtenheten utgör hinder för tillförlitlig efterkontroll. *Lag (2005:1216)*.

7 § Om en sortbenämning har registrerats i strid med denna lag och om skälet mot registrering kvarstår, skall Statens jordbruksverk registrera en ny benämning för växtsorten. Detsamma gäller om en registrerad sortbenämning uppenbarligen blivit ägnad att vilseleda allmänheten eller blivit stridande mot allmän ordning eller ägnad att väcka förargelse.

Innehavaren av växtförädlarrätten skall i fall som avses i första stycket ges tillfälle att föreslå en ny benämning.

En registrerad benämning på en sort för vilken skyddstiden gått ut eller växtförädlarrätten på annat sätt upphört får på begäran av innehavaren av växtförädlarrätten eller då det annars finns anledning till det efter prövning av Statens jordbruksverk avregistreras, om benämningen inte längre används. *Lag (2005:1216)*.

8 § I artikel 92.2 i rådets förordning (EG) nr 2100/94 av den 27 juli 1994 om gemenskapens växtförädlarrätt finns särskilda bestämmelser som gäller då en växtsort registrerats för gemenskapens växtförädlarrätt efter det att sorten registrerats enligt denna lag.

9 kap. Ansvar och ersättningsskyldighet m.m.

1 § Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet gör intrång i en växtförädlarrätt döms till böter eller fängelse i högst två år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 2 § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är motiverat från allmän synpunkt.

1 a § Egendom med avseende på vilken brott föreligger enligt 1 § skall förklaras förverkad, om det inte är uppenbart oskäligt. I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat. Även utbyte av sådant brott skall förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller vad någon har tagit emot som ersättning för kostnader i samband med ett sådant brott, eller värdet av det mottagna, om mottagandet utgör brott enligt 1 §.

Egendom som har använts som hjälpmedel vid brott enligt 1 § får förklaras förverkad, om det behövs för att förebygga brott eller om det annars finns särskilda skäl. Detsamma gäller egendom som varit avsedd att användas som hjälpmedel vid brott enligt 1 §, om brottet har fullbordats eller om förfarandet har utgjort ett straffbart försök eller en straffbar förberedelse. I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat. *Lag (2005:314)*.

2 § På yrkande av innehavaren av växtförädlarrätten eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja växtsorten får domstolen vid vite förbjuda den som gör eller medverkar till intrång i växtförädlarrätten att fortsätta med det.

Första stycket tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång. *Lag (2016:215)*.

3 § Om kändan visar sannolika skäl för att intrång, eller medverkan till intrång, i växtförädlarrätten förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta intrånget, eller medverkan till det, förringar värdet av ensamrätten till växtsorten, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt avgjorts eller något annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas ska svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Bestämmelserna i första stycket tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång.

Ett förbud enligt första stycket får meddelas endast om kändan ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Kan kändan inte ställa sådan säkerhet, får domstolen befria kändan från detta. I fråga om slaget av säkerhet gäller 2 kap. 25 § utskönningsbalken. Säkerheten ska prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs ska domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt första stycket fortfarande ska bestå. *Lag (2009:115)*.

4 § I fråga om överklagande av beslut enligt 3 § samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

5 § En talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. *Lag (2016:215)*.

5 a § Om sökanden visar sannolika skäl för att någon har gjort ett intrång i en växtförädlarrätt får domstolen vid vite besluta att någon eller några av dem som anges i andra stycket ska ge sökanden information om ursprung och distributionsnät för de varor eller tjänster som intrånget gäller (informationsföreläggande). Ett sådant beslut får meddelas på yrkande av innehavaren av växtförädlarrätten eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja växtsorten. Det får bara meddelas om informationen kan antas underlätta utredning av ett intrång som avser varorna eller tjänsterna.

Skyldigheten att lämna information omfattar den som

1. har gjort eller medverkat till intrånget,
2. i kommersiell skala har förfogat över en vara som intrånget gäller,
3. i kommersiell skala har använt en tjänst som intrånget gäller,
4. i kommersiell skala har tillhandahållit en elektronisk kommunikationstjänst eller en annan tjänst som har använts vid intrånget, eller
5. har identifierats av någon som anges i 2-4 såsom delaktig i tillverkningen eller distributionen av en vara eller tillhandahållandet av en tjänst som intrånget gäller.

Information om varors eller tjänsters ursprung och distributionsnät kan särskilt avse

1. namn på och adress till producenter, distributörer, leverantörer och andra som har innehaft varorna eller tillhandahållit tjänsterna,
2. namn på och adress till avsedda grossister och detaljister, och
3. uppgifter om hur mycket som har producerats, levererats, mottagits eller beställts och om vilket pris som har bestämts för varorna eller tjänsterna.

Bestämmelserna i första-tredje styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång. *Lag (2009:115)*.

5 b § Ett informationsföreläggande får meddelas endast om skälen för åtgärden uppväger den olägenhet eller det men i övrigt som åtgärden innebär för den som drabbas av den eller för något annat motstående intresse.

Skyldigheten att lämna information enligt 9 kap. 5 a § omfattar inte uppgifter vars yppande skulle röja att uppgiftslämnaren eller någon honom eller henne närstående som avses i 36 kap. 3 § rättegångsbalken har begått en brottslig handling.

I personuppgiftslagen (1998:204) finns bestämmelser som begränsar hur mottagna personuppgifter får behandlas. *Lag (2009:115)*.

5 c § Om ett yrkande om informationsföreläggande riktar sig mot den som är sökandens motpart i ett mål om intrång, ska bestämmelserna om rättegång som gäller för det målet tillämpas. Ett beslut om informationsföreläggande får överklagas särskilt.

Om yrkandet om informationsföreläggande riktar sig mot någon annan än den som anges i första stycket, ska lagen (1996:242) om domstolsärenden tillämpas. Domstolen får bestämma att vardera parten ska svara för sina rättegångskostnader.

En talan om utdömmande av vite får föras av den som har ansökt om föreläggandet. *Lag (2016:215)*.

5 d § Den som på grund av bestämmelserna i 9 kap. 5 a § andra stycket 2-5 har förelagts att enligt första stycket samma paragraf lämna information har rätt till skälig ersättning för kostnader och besvär. Ersättningen ska betalas av den som har framställt yrkandet om informationsföreläggande.

Den som tillhandahåller en elektronisk kommunikationstjänst och som till följd av ett informationsföreläggande har lämnat ut information som avses i 6 kap. 20 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation ska sända en skriftlig underrättelse om detta till den som uppgifterna gäller tidigast efter en månad och senast efter tre månader från det att informationen lämnades ut. Kostnaden för underrättelsen ersätts enligt första stycket. *Lag (2009:115)*.

5 e § Trots förbudet i 21 § personuppgiftslagen (1998:204) får personuppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott enligt 9 kap. 1 § behandlas om detta är nödvändigt för att ett rättsligt anspråk ska kunna fastställas, göras gällande eller försvaras. *Lag (2009:115)*.

5 f § På yrkande av käranden får domstolen, i mål om intrång, ålägga den som har gjort eller medverkat till intrånget att bekosta lämpliga åtgärder för att sprida information om domen i målet.

Bestämmelserna i första stycket tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång. *Lag (2009:115)*.

6 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör intrång i en växtförädlarrätt ska betala skälig ersättning för utnyttjandet av växtsorten samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget har medfört. När ersättningens storlek bestäms ska hänsyn särskilt tas till

1. utebliven vinst,
2. vinst som den som har begått intrånget har gjort,
3. skada på växtsortens anseende,
4. ideell skada, och
5. innehavarens intresse av att intrång inte begås.

Den som gör intrång i en växtförädlarrätt utan uppsåt eller oaktsamhet ska betala ersättning för utnyttjandet av sorten, om och i den utsträckning det är skäligt.

Talan om ersättning får endast avse skada under de fem senaste åren innan talan väcktes. Om talan inte förs inom den tiden, är rätten till ersättning förlorad. *Lag (2009:115)*.

7 § På yrkande av den som har lidit intrång i en växtförädlarrätt får domstolen, efter vad som är skäligt, besluta att sådant växtmaterial som intrånget gäller ska återkallas från marknaden eller förstöras eller att någon annan åtgärd ska vidtas med det. Detsamma gäller i fråga om hjälpmedel som har använts eller varit avsett att användas vid intrånget.

Trots det som sägs i första stycket får domstolen, om det finns synnerliga skäl, på yrkande besluta att en innehavare av växtmaterial som avses där ska få förfoga över materialet mot skälig ersättning och på skäliga villkor i övrigt. Ett sådant beslut får meddelas endast om innehavaren har handlat i god tro.

Bestämmelserna i första och andra styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång.

Ett beslut om åtgärd enligt första stycket får inte innebära att den som har lidit intrång i en växtförädlarrätt ska betala ersättning till den som åtgärden riktas mot.

Åtgärder enligt första stycket ska bekostas av svaranden om det inte finns särskilda skäl mot detta.

Ett beslut som avses i denna paragraf ska inte meddelas, om förverkande eller någon åtgärd till förebyggande av missbruk ska beslutas enligt 9 kap. 1 a § eller enligt brottsbalken. *Lag (2009:115)*.

7 a § Om det skäligen kan antas att någon har gjort eller medverkat till ett intrång, får domstolen för att bevisning ska kunna säkras om intrånget besluta att en undersökning får göras hos denne för att söka efter föremål eller handlingar som kan antas ha betydelse för en utredning om intrånget (intrångsundersökning).

Ett beslut om intrångsundersökning får meddelas endast om skälen för åtgärden uppväger den olägenhet eller det men i övrigt som åtgärden innebär för den som drabbas av den eller för något annat motstående intresse.

Bestämmelserna i första och andra styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång. *Lag (2009:115)*.

7 b § En fråga om intrångsundersökning får tas upp endast på yrkande av innehavaren av växtförädlarrätten eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja växtsorten. Om en rättegång inte är inledd, ska yrkandet framställas skriftligen.

Innan ett beslut om undersökning meddelas ska motparten ha fått tillfälle att yttra sig. Domstolen får dock omedelbart meddela ett beslut som gäller till dess annat har beslutats, om ett dröjsmål skulle medföra risk för att föremål eller handlingar som har betydelse för utredning om intrånget skaffas undan, förstörs eller förvanskas.

I övrigt ska en fråga om intrångsundersökning som uppkommer då en rättegång inte är inledd handläggas på samma sätt som om frågan har uppkommit under en rättegång. *Lag (2016:215)*.

7 c § Ett beslut om intrångsundersökning får meddelas endast om sökanden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas motparten. Saknar sökanden förmåga att ställa säkerhet, får domstolen befria sökanden från det. I fråga om slaget av säkerhet gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av motparten.

I fråga om överklagande av domstolens beslut om intrångsundersökning och i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken. *Lag (1998:1460)*.

7 d § Ett beslut om intrångsundersökning skall innehålla uppgifter om

1. vilket ändamål undersökningen skall ha,
2. vilka föremål och handlingar som det får sökas efter, och
3. vilka utrymmen som får genomsökas.

Om det behövs, skall domstolen även förordna om andra villkor för verkställandet. *Lag (1998:1460)*.

7 e § Ett beslut om intrångsundersökning gäller omedelbart. Om ansökan om verkställighet inte har gjorts inom en månad från beslutet, förfaller det.

Om sökanden inte inom en månad från det att verkställigheten avslutats väcker talan eller på något annat sätt inleder ett förfarande om saken, skall en åtgärd som företagits vid verkställigheten av intrångsundersökningen omedelbart gå åter, i den utsträckning det är möjligt. Detsamma gäller om ett beslut om intrångsundersökning upphävs sedan verkställighet genomförts. *Lag (1998:1460)*.

7 f § Ett beslut om intrångsundersökning verkställs av Kronofogdemyndigheten enligt de villkor som domstolen har föreskrivit och med tillämpning av 1-3 kap., 17 kap. 1-5 §§ samt 18 kap. utsköningsbalken. Sökandens motpart skall underrättas om verkställigheten endast om beslutet om intrångsundersökning har tillkommit efter motpartens hörande. Myndigheten har rätt att ta fotografier och göra film- och ljudupptagningar av sådana föremål som den får söka efter. Myndigheten har också rätt att ta kopior av och göra utdrag ur sådana handlingar som den får söka efter.

En intrångsundersökning får inte omfatta en skriftlig handling som avses i 27 kap. 2 § rättegångsbalken. *Lag (2006:725)*.

7 g § När ett beslut om intrångsundersökning skall verkställas har motparten rätt att tillkalla ett juridiskt biträde. I avvaktan på att biträdet inställer sig får verkställigheten inte påbörjas. Detta gäller dock inte, om

1. undersökningen därigenom onödigt fördröjs, eller
2. det finns en risk att ändamålet med åtgärden annars inte uppnås.

Vid verkställigheten får Kronofogdemyndigheten anlita det biträde av en sakkunnig som behövs.

Myndigheten får tillåta att sökanden eller ett ombud för sökanden är närvarande vid undersökningen för att bistå med upplysningar. Om ett sådant tillstånd ges, skall myndigheten se till att sökanden eller ombudet inte i större utsträckning än som kan motiveras av verkställigheten får kännedom om förhållanden som kommer fram. *Lag (2006:725)*.

7 h § Fotografier och film- och ljudupptagningar av föremål samt kopior av och utdrag ur handlingar skall förtecknas och hållas tillgängliga för sökanden och motparten. *Lag (1998:1460)*.

8 § Egendom som avses i 9 kap. 7 § får tas i beslag, om det skäligen kan antas att ett brott enligt 9 kap. 1 § har begåtts. I fråga om ett sådant beslag tillämpas reglerna om beslag i brottmål i allmänhet.

Bestämmelserna i första stycket tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång. *Lag (2009:115)*.

9 § Utnyttjar någon en växtsort som avses med en ansökan om registrering, skall vad som sägs om intrång i växtförädlarrätt tillämpas, om ansökan leder till registrering. För ett sådant utnyttjande får dock inte dömas till ansvar eller beslutas om förverkande. Ersättning för skada på grund av utnyttjande som sker innan ansökan har kungjorts enligt 5 kap. 9 § får bestämmas endast enligt 6 § andra stycket.

Trots 6 § tredje stycket är rätten till ersättning inte förlorad, om talan väcks senast ett år efter det att växtförädlarrätten registrerades. *Lag (2005:314)*.

10 § Om registreringen av en växtsort har hävts genom en dom som har vunnit laga kraft, får domstolen inte döma till påföljd eller besluta om någon annan åtgärd enligt 1-9 §§.

Förs talan om intrång i en växtförädlarrätt och gör den mot vilken talan förs gällande att registreringen bör hävas, skall domstolen på dennes yrkande förklara målet vilande i avvaktan på att frågan om hävning av registreringen slutligt prövas. Om talan om detta inte har väckts, skall domstolen i samband med vilandeförklaringen förelägga den mot vilken talan om intrång förs viss tid inom vilken talan om hävning skall väckas.

11 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 4 kap. 2 § döms till böter och skall ersätta den skada som uppkommer. Om oaktsamheten är ringa, döms inte till ansvar. I sådana fall kan ersättningen jämkas.

10 kap. Rättegångsbestämmelser

1 § Innehavaren av en växtförädlarrätt eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja en växtsort får föra talan om att det skall fastställas om registreringen ger skydd mot någon annan. En förutsättning för detta är att ovisshet råder om förhållandet och att detta är till nackdel för innehavaren av växtförädlarrätten eller licenstagaren.

Under samma villkor får den som bedriver eller avser att bedriva verksamhet föra talan mot en innehavare av en växtförädlarrätt om att det skall fastställas om det finns hinder för verksamheten på grund av registreringen.

Om det i ett mål som avses i första stycket görs gällande att registreringen bör hävas, skall 9 kap. 10 § andra stycket tillämpas.

2 § Den som vill väcka talan om hävning av registreringen av en växtsort, om överföring av en registrering eller om meddelande av tvångslicens skall anmäla detta till Statens jordbruksverk samt underrätta var och en som enligt växtsortregistret innehar licens att utnyttja sorten. Om en licenstagare vill väcka talan om intrång i växtförädlarrätten eller om fastställelse enligt 1 § första stycket, skall licenstagaren underrätta innehavaren av växtförädlarrätten om detta.

Underrättelseskyldigheten skall anses fullgjord när en underrättelse i rekommenderad försändelse har sänts under den adress som antecknats i växtsortregistret.

Om det inte visas när talan väcks att anmälan eller underrättelse har gjorts, skall käranden ges tid till detta. Försitter käranden denna tid, får talan inte tas upp till prövning. *Lag (2005:1216)*.

3 § Patent- och marknadsdomstolen är rätt domstol i mål och ärenden enligt denna lag. Detsamma gäller i mål om bättre rätt till växtsort enligt 5 kap. 7 §.

Det som sägs i rättegångsbalken om inskränkning av en domstols behörighet i fråga om tvist som ska tas upp i annan ordning än inför domstol ska inte tillämpas i fråga om ett yrkande om informationsföreläggande eller intrångsundersökning. *Lag (2016:215)*.

4 § Domstolen skall sända en kopia av en dom eller ett slutligt beslut i mål enligt denna lag till Statens jordbruksverk. *Lag (2005:1216)*.

5 § Statens jordbruksverks slutliga beslut får överklagas av den som berörs av beslutet.

Ett beslut genom vilket en ansökan om registrering bifalls får dock överklagas endast av den som i behörig ordning har framställt en invändning mot ansökan.

Ett beslut genom vilket ett yrkande om överföring enligt 5 kap. 8 § har bifallits får överklagas av sökanden. Den som har framställt ett yrkande om överföring får överklaga ett beslut genom vilket yrkandet har avslagits. *Lag (2016:215)*.

6 § Ett beslut av Statens jordbruksverk överklagas till Patent- och marknadsdomstolen inom två månader från dagen för beslutet. *Lag (2016:215)*.

11 kap. Särskilda bestämmelser

1 § En innehavare av en växtförädlarrätt som inte har hemvist i Sverige skall ha ett ombud som är bosatt här i landet. Ombudet skall ha behörighet att för innehavaren av växtförädlarrätten ta emot delgivning av stämning, kallelser och andra handlingar i mål och ärenden om växtförädlarrätt med undantag av stämning i brottmål och av föreläggande för part att infinna sig personligen inför domstol. Ombudet skall anmälas till växtsortregistret och antecknas där.

Om innehavaren av växtförädlarrätten inte har anmält något ombud enligt första stycket, kan delgivning i stället ske genom att den handling som skall delges sänds till honom eller henne under den i växtsortregistret antecknade adressen. Om någon fullständig adress inte är antecknad i registret, kan delgivning ske genom att handlingen hålls tillgänglig hos Statens jordbruksverk

och genom att ett meddelande om detta och om handlingens huvudsakliga innehåll kungörs i en publikation som regeringen bestämmer. Delgivningen anses ha skett när det som nu har sagts har blivit fullgjort. *Lag (2005:1216)*.

2 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om storleken på avgifter enligt denna lag.

3 § Regeringen får föreskriva att växtsorter som det söks registrering för får genomgå provning hos en myndighet i någon annan stat eller hos en internationell institution. Regeringen får vidare föreskriva att personer som söker registrering för en sort för vilken de tidigare sökt registrering i någon annan stat skall vara skyldiga att redovisa vad myndigheten i den staten delgett dem om provningen av villkoren för registrering.

12 kap. EG-växtförädlarrätt

1 § Den som ger in en ansökan om gemenskapens växtförädlarrätt till Statens jordbruksverk för vidare befordran enligt artikel 49.2 i rådets förordning (EG) nr 2100/94 av den 27 juli 1994 om gemenskapens växtförädlarrätt skall betala en avgift med det belopp som regeringen bestämmer. *Lag (2005:1216)*.

2 § Vid intrång i en gemenskapens växtförädlarrätt tillämpas bestämmelserna i 9 kap. 1 och 1 a §§ om ansvar och förverkande samt 7 a-7 h §§ om intrångsundersökning. I övrigt gäller 9 kap. 2-7 §§ i den mån inte något annat följer av rådets förordning (EG) nr 2100/94 av den 27 juli 1994 om gemenskapens växtförädlarrätt. I dessa fall ska det som sägs om intrång i växtförädlarrätt gälla intrång i gemenskapens växtförädlarrätt. *Lag (2009:115)*.

Övergångsbestämmelser

1997:306

1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer. Genom lagen upphävs växtförädlarrättslagen (1971:392).
2. Denna lag skall tillämpas även på växtsorter som är registrerade vid tidpunkten för ikraftträdandet eller som registreras på grund av ansökningar som har gjorts innan dess, om inte annat följer av vad som föreskrivs nedan.
3. En registreringsansökan som har kungjorts före ikraftträdandet skall behandlas och avgöras enligt äldre bestämmelser.
4. De nya bestämmelserna tillämpas inte när det gäller åtgärder som har vidtagits eller rättigheter som har förvärvats före ikraftträdandet.
5. 2 kap. 4 § andra stycket i den nya lagen gäller inte växtmaterial som har bringats i omsättning enligt 4 § tredje stycket i den äldre lagen.
6. Frågan om hävande av registrering av en växtsort som har registrerats enligt äldre bestämmelser skall bedömas enligt de äldre bestämmelserna.
7. Om någon före ikraftträdandet har börjat utnyttja växtmaterial på ett sätt som inte fordrade samtycke av innehavaren av växtförädlarrätten enligt äldre bestämmelser men som fordrar sådant samtycke enligt denna lag, får han eller hon trots de nya bestämmelserna i nödvändig och sedvanlig utsträckning fortsätta den planerade verksamheten, dock längst till fem år efter

ikraftträdandet. Sådan rätt har under mot- svarande förutsättningar även den som har vidtagit väsentliga åtgärder för att utnyttja växtsorten.

8. Om ansökan om registrering avser en växtsort på vilken äldre bestämmelser inte var tillämpliga och ansökan görs inom ett år efter denna lags ikraftträdande, skall tidsfristen i 3 kap. 2 § 1 vara fyra år i stället för ett år.

9. I fråga om beslut av Växtsortnämnden som har meddelats före ikraftträdandet skall äldre bestämmelser om överklagande tillämpas.

2000:1159

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

2. För ansökningar som har gjorts före ikraftträdandet gäller 5 kap. 4 § i sin äldre lydelse.

2004:160

1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2004.

2. De nya bestämmelserna skall tillämpas även på växtförädlarrätt som har beviljats eller sökts före ikraftträdandet.

2009:115

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2009.

2. Bestämmelserna i 9 kap. 5 a-5 d och 5 f §§ ska inte tillämpas när intrånget, eller försöket eller förberedelsen till intrånget, har begåtts före ikraftträdandet.

2016:215

1. Denna lag träder i kraft den 1 september 2016.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för mål som har avgjorts av Patentbesvärsrätten före ikraftträdandet.

3. Mål och ärenden som har inletts i Stockholms tingsrätt eller Svea hovrätt före ikraftträdandet ska överlämnas till Patent- och marknadsdomstolen respektive Patent- och marknadsöverdomstolen.

4. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för övriga mål och ärenden som har inletts i allmän domstol före ikraftträdandet.